

UDC: 378(477)(092)-Тепл

СЛОВО ПРО МАРКА ВЕНІАМІНОВИЧА ТЕПЛІНСЬКОГО

Ігор Цепенда

Доктор політичних наук, професор,
виконуючий обов'язки ректора,
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника (УКРАЇНА),
76018, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57,
e-mail: rector@pnu.edu.ua

РЕФЕРАТ

У статті, яка є вітальним словом до учасників онлайн Всеукраїнської науково-практичної конференції «VIII Султанівські читання. Актуалізація літературознавчої проблематики на тлі цивілізаційних викликів часу. До 100-річчя від дня народження доктора філологічних наук, професора Марка Веніаміновича Теплінського (1924–2012)», йдеться про значення постаті професора М.В. Теплінського в історії університету та про завдання, які стоять перед українською русистикою в умовах російської агресії.

Ключові слова: М.В. Теплінський, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, українська русистика.

A WORD ABOUT MARK VENIAMINOVYCH TEPLINSKY

Ihor Tsependa

Doctor of political sciences, professor,
acting rector,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (UKRAINE),
76018, Ivano-Frankivsk, 57, Shevchenko str.,
e-mail: rector@pnu.edu.ua

ABSTRACT

The article, which is a welcome word to the participants of the online All-Ukrainian scientific and practical conference «VIII Sultaniivski Chytannia. Actualisation of literary problems against the backdrop of current civilizational challenges. To the centenary of the birth of Doctor of Philology, professor Marko Teplinsky (1924–2012)», is devoted to the significance of the figure of Professor M.V. Teplinsky in the history of the university and about the tasks of the Russian studies in Ukraine in the conditions of Russian aggression.

Keywords: M.V. Teplinsky, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ukrainian Russian studies.

Доктор філологічних наук, професор, почесний професор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника був великим учителем, великим дослідником, і його творчість сьогодні на тлі російської агресії може викликати певні запитання.

Але це була далеко не пересічна особистість. Я хочу нагадати один випадок зі свого життя, коли 2011 року до нас в університет завітало Генеральне консульство Російської Федерації у Львові з однією метою – показати, що Прикарпатський національний університет є кублом націоналістів, як вони любили говорити, і, відповідно, цей міф і фейк пустити на весь світ. Усе це відбувалося на тлі природного закриття освітньої програми «Російська мова і література», і генеральний консул зі свитою, пресою приїхали

до нашого вишу. Відбувалася достатньо різка розмова, на якій на моє запрошення був присутній Марко Веніамінович. Вислухавши всі звинувачення на нашу адресу, Марко Веніамінович на добрій російській мові сказав, звертаючись до приїжджих гостей: «Ви думаєте, що найкращий підручник з російської літератури написали в Донецьку? А може, в Луганську? Чи в Сімферополі? Ви помиляєтеся, пане генеральний консуле: найкращий підручник з російської літератури був написаний в Прикарпатському національному університеті». Треба було бачити обличчя наших гостей, яким не вдалося зробити чергову провокацію.

Сьогоднішній доробок професора М. Теплінського і саме його школу (а за нею є сотні випускників, які глибоко знають російську літературу), ми повинні використати на тлі нових цивілізаційних викликів.

Сьогодні російська література для нас – це не пошук глибини художнього слова, а це глибокий аналіз того:

- чому російська література виховала імперську націю;
- чому Олександр Пушкін, пишучи «І на обломках самовластя / Напишут наши имена!», згодом успішно пропагував свою поему «Полтава», початкова назва якої була «Мазепа»;
- чому Олександр Солженіцин, книжками якого ми захоплювалися в період тоталітаризму («Архипелаг ГУЛАГ», «Один день Івана Денисовича»), на завершення свого життя написав імперську статтю «Как нам обустроить Россию?»;
- і нарешті, чому російська інтелігенція, яка за цих обставин виховувалась на цій літературі, почала формувати свої наративи, коли Олексій Навальний, який боровся проти режиму Путіна, говорив про те, що Крим є російським?

Це ті питання, які сьогодні хвилюють не тільки українське суспільство, а й світову громадськість. Тому ми сьогодні повинні сконцентруватися не на пошуках «таємниці російської душі», а на пошуках того, чому був зароджений російський імперіалізм, чому він так глибоко, через російську літературу, ввійшов у душу російського народу.

Російська нація сьогодні повинна пройти той шлях, який пройшла німецька нація після Другої світової війни. Якщо не буде каяття, якого ніколи не було в історії російської імперії, ми постійно будемо мати небезпеку повторення трагедії, яку ми маємо сьогодні. Тому переконаний: перед всіма нами є великі завдання, які ми повинні здійснити і в ім'я України, і в ім'я європейської спільноти, до якої ми сьогодні прагнемо.

